

สรุปการถอดบทเรียนกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการผลิตบัณฑิต ครั้งที่ 2

เรื่อง “รูปแบบการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีประสิทธิภาพ”

วันพุธที่ 12 กันยายน 2561 เวลา 13.00 - 16.00 น.

ณ ห้องประชุม 3502 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ อาคารวิชาการชั้น 3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. มุกดา หนูศรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล
3. รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดวงกมล ปิ่นเฉลียว
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มุลศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมฤทัย น้อยหมื่นไวย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี ชิวเกษมสุข
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัทยา แก้วสาร
8. อาจารย์ พ.ต.หญิง ดร.นภาพิณู จันทร์ขัฒมา
9. อาจารย์ ดร.เรณูการ์ ทองคำรอด
10. อาจารย์ ดร.กาญจนา ศรีสวัสดิ์
11. อาจารย์พรณิศา แสนบุญส่ง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการนำรูปแบบการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แบบกลุ่มเพื่อนไปใช้

สืบเนื่องจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1 เกี่ยวกับรูปแบบการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีประสิทธิภาพ และให้อาจารย์ที่ปรึกษานำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษาในปีการศึกษา 2560 นั้น คณาจารย์ในสาขาวิชาได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการให้คำปรึกษาตามดังกล่าว ตั้งแต่พ. ชั้นที่ 1 - ชั้นที่ 4 ดังนี้

ผศ. ดร. สุทธิพร มุลศาสตร์ : ได้นำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ และสามารถทำให้นักศึกษาสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ในเดือนตุลาคมปีการศึกษา 2560 นี้ ซึ่งเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด โดยกล่าวว่า นักศึกษาสามารถทำพ. ในแต่ละขั้นตอนได้ตามแผนที่วางไว้ และพบปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1. ปัญหาจากตัวนักศึกษา ในพ. 2 และ พ. 3 จะนัดนักศึกษาให้มาพร้อมกันเป็นกลุ่ม แต่บางครั้งนักศึกษาว่างไม่พร้อมกันจึงมาสลับกันในวันแรก และพร้อมเพียงกันในวันที่ 2 หรือ 3 ทำให้อาจารย์ต้องใช้เวลาในการบรรยาย ประเด็นสำคัญในการทำพ. แต่ละขั้นตอนหลายครั้ง

2. ปัญหาสถานที่ในการให้คำปรึกษา เนื่องจากนักศึกษามาเป็นกลุ่มใหญ่ จำเป็นต้องใช้ห้องที่มีขนาดเหมาะสม และมีสัดส่วนอุปกรณ์สำหรับการบรรยาย ซึ่งบางครั้งห้องประชุมของสาขาวิชาไม่กว้าง จึงแก้ไขโดยให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเล็ก

และอาจารย์ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้รูปแบบนี้ประสบความสำเร็จ มีทั้งปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และด้านตัวนักศึกษา ได้แก่ อาจารย์ต้องใจเย็น มีเมตตาต่อนักศึกษาเพราะนักศึกษาบางคนต้องใช้เวลาในการสอนหลายครั้งกว่าที่เข้าใจโดยเฉพาะในช่วงการทำวิทยานิพนธ์ขั้นตอนที่ 1-2, รับฟังความคิดเห็นและความต้องการในการทำหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะ นักศึกษาจะมีความสุขในการทำและสามารถนำไปทำวิจัยต่อเองได้, จัดสรรเวลาให้กับนักศึกษา และตรวจงานที่ให้นักศึกษาแก้ไขแต่ละขั้นตอนอย่างทันทั่วถึง จะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาทำอย่างต่อเนื่อง สำหรับปัจจัยด้านนักศึกษานั้น นักศึกษาต้องมีวินัย มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะจบการศึกษาตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งหน่วยงานและเพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น เพื่อนให้ແລກแວร เป็นต้น

ผศ. ดร.มุกดา หนุ่ยศรี : อาจารย์ประจำแขนงวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน แจ้งว่าไม่สามารถใช้รูปแบบการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มได้ เนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น เวลาว่าง ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาไม่ตรงกัน ภาระงานที่รับผิดชอบในหน่วยงานของนักศึกษามาก เป็นต้น

ผศ. ดร.อารี ชิวเกษมสุข : อาจารย์ประจำแขนงวิชาการบริหารการพยาบาล ได้นำรูปแบบไปใช้ในระยาระดับนักศึกษาเป็นกลุ่ม ในการทำวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1, 2 นักศึกษาจะมาตามระยะเวลาที่กำหนด ในระยะต่อมานักศึกษาจะขาดความต่อเนื่องในการทำ จึงให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแทน อย่างไรก็ตามระยะเวลาที่ให้คำปรึกษาไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่ง ผศ.ดร. สุทธิพรฯ เสนอให้ตั้งกลุ่มไลน์ของนักศึกษาและให้กระตุ้นเตือนเพื่อนในกลุ่มไลน์ ส่งงานและตรวจงานทาง e-mail เนื่องจากนักศึกษาต้องทำงานพร้อมกับการทำวิทยานิพนธ์ และภาระงานที่รับผิดชอบรวมบุคลากรที่มีจำกัดทำให้ไม่สามารถงานได้บ่อยๆ อาจนัดนักศึกษาในช่วงที่จำเป็นต้องพบอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น การกำหนดปัญหาการวิจัย การทำเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

รศ.พ.ต.อ.หญิง ดวงกมล ปิ่นเฉลียว : อาจารย์ประจำแขนงวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำกระบวนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แบบกลุ่มไปใช้ พบว่า ใช้ได้ในขั้นที่ 1, 2 ในขั้นที่ 3 นักศึกษาไม่สามารถมาพร้อมกันได้เพราะ ความก้าวหน้าในการทำเครื่องมือวิจัยแตกต่างกัน จึงใช้การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแทน การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ จึงไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด คือ จากกำหนดสอบเดือนตุลาคม ปีการศึกษา 2560 เลื่อนไปสอบเดือนกุมภาพันธ์ในปีการศึกษา 2561

นอกจากนี้ผลลัพธ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งที่ 1 เกี่ยวกับรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สาขาวิชาจึงนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล และแขนงวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน โดยจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “Thesis speeded up” สำหรับนักศึกษาที่ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในวันที่ 23-25

สิงหาคม 2561 โดย ผศ. ดร.พัทยา แก้วสาร เป็นหัวหน้าโครงการ เพื่อช่วยเหลือ/กระตุ้นให้นักศึกษากลับมาทำวิทยานิพนธ์ต่อเนื่อง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาสอบถามความสมัครใจของนักศึกษาเป็นรายบุคคล มีนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2555-2559 เข้าร่วมอบรม จำนวน 22 คน กิจกรรมประกอบด้วย การบรรยายเรื่อง กระบวนการทำวิจัยและการตั้งคำถาม, การสร้างเครื่องมือ, แนวทางการขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัย และให้นักศึกษาทุกคนพบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อร่วมวางแผน และกำหนดกรอบเวลาการทำงานวิจัย และดำเนินการทำวิจัยต่อเนื่องจากเดิม ผลการอบรม พบว่า นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ต่อได้ และมีความมั่นใจในการทำวิทยานิพนธ์มากขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด ($M=4.71$ และ 4.68) และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดอยู่ในระดับมาก ($M= 4.45$) และนักศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดโครงการนี้ต่อเนื่อง เพราะได้พบเพื่อนๆ ทำให้มีพลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ต่อ ได้พบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งมีเวลาให้เต็มที่ และควรจัดโครงการดังกล่าวทุกปี

ปัญหาที่พบจากการให้คำปรึกษา คือ นักศึกษามีความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์หลากหลาย ทำให้ต้องใช้เวลามากในการให้คำปรึกษาพร้อมกันหลายๆคน เนื่องจากนักศึกษาบางคนต้องพบทวนปัญหา หรือเนื้อหาที่ทำค้างไว้ใหม่ และสาขาวิชาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษารายงานความก้าวหน้าของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็นระยะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ร่วมกิจกรรม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการนำรูปแบบการในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์แบบกลุ่มไปใช้ในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา มีปัญหาอุปสรรคที่คล้ายคลึงกัน คือนักศึกษาไม่สามารถมาพร้อมกันทุกครั้งได้ เนื่องจากภาระงานและความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกัน จึงอาจต้องใช้กระบวนการให้คำปรึกษาหลายรูปแบบ เช่น แบบกลุ่มเพื่อน แบบรายบุคคล หรือผสมผสานระหว่างแบบกลุ่มกับรายบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและตัวนักศึกษาเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่จะให้นักศึกษาจบตามกำหนดของหลักสูตร อย่างไรก็ตามรูปแบบการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบอื่นที่เพิ่มเติมจากแบบกลุ่ม และสามารถทำให้นักศึกษาจบตามแผนที่วางไว้ ควรนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอีกครั้ง และผู้ร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นต่างๆ อย่างกะตือรือร้น และสร้างสรรค์บรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จึงเป็นไปอย่างอบอุ่น ผู้ร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.72 ($SD = 0.46$) สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.81 ($SD = 0.40$)